

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АКТА НУУЗ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

**JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN**

**2025
1/6**

**Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi**

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Suleymanov R.X. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Musayev N.U. – t.f.d., prof.

Urakov D.J. – t.f.d., prof.

Xolikulov A.B. – t.f.d., prof.

Yermetov A.A. – t.f.d., prof.

Zuyev A.S. – t.f.d., prof.

Jesus Fuensanta. – t.f.d., prof

Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof.

Karamyan M.X. – psix.f.d., prof.

Rasulov A.I. – psix.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Sobirova U.F. – sots.f.d., prof.

Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof.

Miroslav Ballay – PhD, prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sadullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2025

MUNDARIJA

Tarix

Abdullozohirov A., Bo'riyeva M. Qadimgi qoyatosh suratlarini O'rta Osiyo tarixini o'rganuvchi manba sifatida	4
Karimov X. Mustaqillik yillarida O'zbekistonda millatlararo munosabatlarning qirg'iz millat vakillari hayotiga ta'siri.....	7
Qurbonov N. O'zbekistonda seysmik jarayonlar va ularni ilmiy-amaliy prognozlash.....	10
Qurbonov P., Qo'ldosheva G. Aholi manzilgozlari rivojlanishining klassik nazariyalari tahlili	13
Rahmonqulova Z. Arxiv hujjatlarida O'rta Osiyo xonliklarining tashqi aloqalarining aks etishi	17
Rejabboyev N., Daripov Sh. Temir yo'llar tizimida ijtimoiy himoya masalalari.....	20
Toshova Sh. Buxoro jadidlari Sovet mafkurasini bosimi ostida: Sadriddin Ayniy va Fayzulla Xo'jayev asarlarining versiyalari ...	23
Usmonov S. Rossiya imperiyasining Turkistondagi milliy maorif sohasidagi siyosati va uning amalga oshirilishi	27
Xodjayeva S. Buxoroda kinematografiya sohasidagi o'zgarishlar (1991-2016 yillar misolida).....	31
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdullayeva Sh. Digital inclusive education for visually impaired students in Uzbekistan: integration of braille and voice technologies in teaching informatics	34
Abduraimov J. O'qituvchining elektron ta'lim resurslari va platformalaridan foydalanish tayyorgarligini ta'minlash qobiliyatini shakllantirish.....	37
Abdurasulov J. O'zbekiston respublikasining mintaqaviy tashqi siyosatida Afg'oniston vektori.....	40
Абдурахмонова X. Применение современных методов и технологии при преподавании правовых дисциплин в высших педагогических учебных заведениях.....	44
Akramov X. Hadislar islom ratsionalizmining asosi sifatida	47
Alimov U. Yosh karatechilarni-yillik mashg'ulot jarayonlarini rejalashtirish	51
Атавуллаева М. Формирование коммуникативной компетентности учителей начальных классов в контексте социально-психологических детерминант.....	54
Axbutayeva F. Pedagog kadrlarning lingvistik kompetensiyasini takomillashtirishning innovatsion texnologiyalari.....	57
Boymurodov Z. Turmush tarzi kategoriyasining tarkibiy-funksional tahlili: mazmuni va mohiyati	60
Voxidov E. Fizika fanining "Elektrostatika" bo'limidan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarni tashkil etishda QR kodli namoyishlardan foydalanish samaradorligi.....	63
G'aniyeva N. O'smirlarda shaxsiy salohiyatni namoyon qilishning psixologik tadqiqotlarda o'rganilganligi.....	66
Dusmatov U. O'zbekiston respublikasi qurolli kuchlarida harbiy xizmatchilarni g'oyaviy tarbiyalashda zamonaviy metod va usullar	69
Jumaqulova M. Rag'batlantirish metodini ona tili va o'qish savodxonligi fanlariga dasturiy platformalar asosida integratsiyalash	72
Jumanov U. Xitoy-O'zbekiston iqtisodiy munosabatlari: investitsiyalar va savdo balansi tahlili (2016-2025 yillar).....	75
Zayniyeva H., Xudoyberdiyeva Z. Nemis tili darsida talabalarni gapirish ko'nikmasiga o'rgatishda rol o'ynalarning ahamiyati	78
Zaynobidinova N. Diniylik va dunyoviylikning o'zaro uyg'unligi orqali ijtimoiy barqarorlikka erishish yo'llari.....	81
Zoirova A.I., Filip Rene L. Sun'iy intellekt texnologiyalarining xorijiy tillarni o'qitishdagi lingvodidaktik integratsiyasi: kognitiv-kommunikativ samaradorlik va til kompetensiyasining pragmatik o'sishi	84
Ibaydullayeva U. Oilaviy munosabatlarda yuzaga kelayotgan nizolarni bartaraf etishda psixodrammaning ahamiyati.....	88
Ibragimova N. Boshlang'ich sinflarda geometriya elementlarini o'qitishda 3D modellashtrish texnologiyasining ahamiyati.....	91
Iminjanov M., Oxunov R., Qodirov M. "GAT panorama" dasturi yordamida ehtimoliy suv toshqinlarini prognozlash.....	94
Kambarova D. Bo'lajak kompetensiyani rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish metodikasi	99
Karimov F. Futbolchi qizlarning maxsus jismoniy tayyorgarligini takomillashtirish borasida olib borilgan anketa so'rovnoma natijalari	103
Qosimov J. Muhandislik sohasida raqamli texnologiyalarning o'rni	106
Madatov I. Oliy o'quv yurtlarida talabalar mustaqil ishini tashkil etish va nazorat qilishning joriy holatini o'rganish.....	109
Mamatqulova K. Ijtimoiy-psixologik determinantlar konsepsiyasining nazariy-tahliliy asoslari	113
Matsaidova S. Bo'lg'usi geografiya o'qituvchilarida geografik madaniyatni shakllantirishning xalqaro tajribasi	116
Mirzatova G. Bo'lajak mutaxassislarni ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarini rivojlantirish.....	119
Musayeva A. Stages of implementing reflective competencies of future foreign language teachers	122
Мустафаев И. Улучшение физической подготовки футболистов на этапе многолетней подготовки	125
Narziyeva X. Inklyuziv ta'limda texnologiya fani orqali motorika qobiliyatini shakllantirish (boshlang'ich sinf misolida)	128
Nasritdinova U. Grafik ta'lim tizimiga raqamli texnologiyalarni joriy etish samaradorligi	131
Nishonbekova S. Innovative methods for developing communicative competence in future ELT professionals	135
Nishonova K. Bo'lajak o'qituvchilarda ijtimoiy tashabbuskorlikni rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning pedagogik va psixologik xususiyatlari	139
Nurmatov A. Qashqadaryo viloyati umumta'lim muassasalari infratuzilmasiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar.....	142
Raximov M. Inson tafakkurining sun'iy nusxasi: ong va bilim falsafasiga zamonaviy qarashlar	146
Raxmatova M. Global ekologik muammolar jarayonida ijtimoiy-ekologik muhofazani takomillashtirish shartlari	149
Raxmonov D. Ijtimoiy davlat tizimida ijtimoiy soha modelining falsafiy refleksiyasiga doir ba'zi mulohazalar	151
Raxmonova M. Filologiya yo'nalishidagi talabalarning tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini baholashning nazariy va amaliy asoslari	154
Ruxiyeva X. Ta'limda pedagog imidji va psixologik kompetensiyalar: innovatsion yondashuvlar va takliflar	158
Sadikova Sh. Universitet talabalarini pedagogik faoliyatga tayyorlash jarayonini optimallashtirish	162
Sobirova N., Matsaidova S. O'rta Osiyo xalqlari urf-odatlar va an'analari, madaniyati.....	165
Sodikov U., Bozarova D. Ta'lim jarayonida interfaol metodlar va ularga qo'yiladigan talablar.....	168
Sodikov A. Mafkura tushunchasi va evolyutsiyasi	171
Tadjibayeva M. Maktab taraqqiyotida direktor liderligining ahamiyati	174
Temirova S. Ona tilini tabiiy fanlar bilan aloqadorlikda o'qitish o'quvchilar ilmiy dunyoqarashni shakllantirish mezonini sifatida.....	178
Tojiboyeva Sh. Ingliz tili ta'limida media matnlar orqali analitik fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodologiyasi	181
To'raqulova N. Boshlang'ich sinflarda leksikologiya bo'limini o'qitish muammolari	184

Тюкмаева А. Проблема понимания и интерпретации знака и знаковых систем в современной культуре	187
Uzakova G. Xo‘jamberdiyeva J. Atom fizikasi fanini o‘qitishda zamonaviy ta’lim texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari	190
Umaraliyeva D. “Talabalarning matematik matn bilan ishlash samaradorligini oshirishda ChatGPT-4o ilovasi neyrotarmoqning ahamiyati”	194
Umaraliyeva M. O‘qituvchilarini inklyuziv muhitda ishlashga tayyorlash dolzarb muammo sifatida	197
Умаркулова А. Инструменты и механизмы реализации «Мягкой силы» в политической науке.....	200
Umarova M. The role of the mahalla institution in child development.....	203
Umirbekova B. Kognitiv jarayonlar va ularning kompetentlikni rivojlantirishdagi o‘rni	206
Fayzullayeva F. O‘smirlarda xarakter aksentuatsiyasi natijasida deviant xulq-atvor shakllanishi.....	209
Xamidullayeva M., Abduljalilova G. Jizzax viloyati yalpi hududiy mahsulotiga ta’sir qiluvchi omillarning statistic va ekonometrik tahlili	212
Хатамова О. Проблемы совершенствования профессиональной компетентности будущих учителей английского языка: история и перспективы	216
Shernayeva Sh. Bo‘lajak o‘qituvchilarni kasbiy rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik masalalari.....	220
Ergashev H. Yoshlar dunyoqarashi shakllanishida ma’naviy bilimlarni targ‘ib etish usullari mavjud muammolar va ularning yechimlari	223
Eshonova M. The Hague convention and its impact on reforming the system of international adoption in the CIS countries.....	226
Юлдашева С., Хаджикурбанова Г., Тимурова Д. Проблемы обучения русскому языку студентов национальных групп	228
Юлдашева Ф. Актуальные проблемы лингводидактики: определение целей и задач обучения русскому языку как иностранному	231

Filologiya

Avezova D. Til xotirasi: arxaizm va istorizmlarning tilshunoslikdagi talqini	234
Azimova Sh. Ingliz va o‘zbek badiiy asarlarida antonimlar tarjimasida pragmatik aspekt	237
Amirova Z. Ingliz va o‘zbek tillarida “Yurak” konseptining emotsional ko‘rinishi	239
Asqarova J. O‘zbek xalq shehri ertaklaridagi ismlar tahliliga doir	242
Baratova D. Aforizmlarda metaforaning ahamiyati	245
Bahranova D., Tairova F. Tarixiy toponimlar: arab tili ta’sirida shakllangan ispan va o‘zbek geonomik modeli.....	248
Dehkanova D. A Chorus of pain and Hope: how Jazz tells the story of cultural trauma.....	253
Inogamova N. Iqbol Mirzo asarlarining lingvopoetik xususiyatlari.....	256
Ismatova I., Davlatova A. Nurilla Choriyev hikoyalarida milliy va mahalliy kolorit	259
Karimova M. Nutq xulq-atvorini o‘rganish nuqtai nazaridan tahlil qilish	262
Qambarova L. Analysis of naming and matching images in sensory aphasia: an experimental study in the Uzbek language.....	265
Nishonov F. Fransuz tilidan o‘zbek (rus) tiliga frazeologik birliklarni tarjima qilish masalalariga oid muammolar.....	268
Rasulova Z. O‘zbek xalq ertaklarining nashr etilishiga doir	271
Rasulova S. Adabiyotda yangi ufqlar: Amerika romantizmining tavsifi	274
Rashidov S. O‘zbek va ingliz tilidagi realiyalarning tarjima usullari tadqiqi	277
Ro‘ziboyeva N. O‘zbek va fransuz tillarida imo-ishoralarning psixolingvistik tahlili	280
Samatova Z. Poetik diskursda alogizm tamoyiliga asoslangan uslubiy vositalarning lingvostilik tadqiqi	283
Сиддикова И. Стилистические функции синонимов-новообразований в языке прозы	285
Soatov I. The concept of “Ta’lim-tarbiya” in “Turkiy guliston yoxud axloq”: a linguocultural perspective.....	289
Tillaboyeva G. Jahon va o‘zbek tilshunosligida libos tushunchasi	292
Hayitova L. Shuhrat Matkarimning psixologik obraz yaratish mahorati (“Boljon” dagi hikoyalar misolida)	295
Xolbekova D. Ulug‘bek Hamdamning “To‘lin oy” qissasida otlarning qo‘llanilish chastotasi va semantik taqsimoti (Antconc dasturi asosida lingvostatistik tahlil)	298
Shamuratova M. O‘zbek tilida qadimgi o‘lchov so‘z maydonining funksional-semantik xususiyatlari	302
Yarmanov F. Fransuz tilida otlarning shakllanishi: lingvistik va semantik tahlil	305